Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0136

Elektrické siete: pilier energetického systému EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 19. júna 2025 o elektrických sieťach: pilier energetického systému EÚ (2025/2006(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. júla 2020 s názvom Pohon pre klimaticky neutrálne hospodárstvo: stratégia integrácie energetického systému EÚ (COM(2020)0299),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. novembra 2023 s názvom Elektrizačné sústavy, chýbajúci článok – Akčný plán EÚ pre elektrizačné sústavy (COM(2023)0757),

– so zreteľom na správu Komisie z januára 2025 s názvom Investičné potreby európskej energetickej infraštruktúry na umožnenie dekarbonizovaného hospodárstva[1],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. februára 2025 s názvom Akčný plán pre cenovo dostupnú enegiu – Využitie skutočnej hodnoty našej energetickej únie na zabezpečenie cenovo dostupnej, efektívnej a čistej energie pre všetkých európskych občanov (COM(2025)0079),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. februára 2025 s názvom Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie (COM(2025)0085),

---

1 Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre energetiku, Artelys, LBST, Trinomics, Finesso, A. a kol., *Investment needs of European energy infrastructure to enable acarbond economy – Final report* (Investičné potreby európskej energetickej infraštruktúry na umožnenie dekarbonizovaného hospodárstva – záverečná správa), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2025.

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2025 s názvom Odvetvový akčný plán pre európsky automobilový priemysel (COM(2025)0095),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014[1] (nariadenie o NPE),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869 z 30. mája 2022 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a smernice 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013[2] (nariadenie o TEN-E),

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou[4],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652 [5] (smernica o energii z obnoviteľných zdrojov),

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1275/EÚ z 24. apríla 2024 o energetickej hospodárnosti budov[6],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024, ktorou sa menia smernice (EÚ)

---

1 Ú. v. EÚ L 249, 14.7.2021, s. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj.

2 Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj.

3 Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj.

4 Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj.

5 Ú. v. EÚ L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.

6 Ú. v. EÚ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj.

2018/2001 a (EÚ) 2019/944, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1747 z 13. júna 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii[2] (nariadenie o koncepcii trhu s elektrinou (EMD)),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady[3] (EÚ) č. 525/2013, ktoré odráža ciele prepojenia elektrických sietí,

– so zreteľom na závery Rady o rozvoji udržateľnej infraštruktúry elektrizačnej sústavy, ktoré Rada pre dopravu, telekomunikácie a energetiku schválila na zasadnutí 30. mája 2024,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 10. júla 2020 o komplexnom európskom prístupe k uskladňovaniu energie[4],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 19. mája 2021 o európskej stratégii pre integráciu energetických systémov[5],

– so zreteľom na správu Agentúry EÚ pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER) z januára 2023 o metodikách určovania prenosových a distribučných taríf elektrickej energie v Európe,

– so zreteľom na správu agentúry ACER z 19. decembra 2023 s názvom Reakcia na dopyt a iné distribuované zdroje energie: aké prekážky ich brzdia,

---

1 Ú. v. EÚ L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj.
2 Ú. v. EÚ L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj.
3 Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj.
4 Ú. v. EÚ C 371, 15.9.2021, s. 58.
5 Ú. v. EÚ C 15, 12.1.2022, s. 45.

– so zreteľom na správu Európskej siete prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E) z apríla 2025 s názvom Preskúmanie záchytnej zóny cieľového roka 2025[1],

– zo zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A10-0091/2025),

A. keďže elektrické siete sú nevyhnutné na to, aby Únia dosiahla svoj prechod na čistú energiu a dodávala energiu z obnoviteľných zdrojov a zároveň podporovala hospodársky rast a prosperitu; keďže neefektívnosť a nedostatočná integrácia negatívne ovplyvňujú ceny energie pre spotrebiteľov a podniky;

B. keďže vzhľadom na rastúci dopyt po elektrickej energii sú potrebné značné investície a zlepšenia spolu s regulačným dohľadom na zvýšenie cezhraničnej a vnútroštátnej prenosovej kapacity a modernizáciu infraštruktúry, čím sa zabezpečí dekarbonizovaná, pružná, decentralizovanejšia, digitalizovanejšia a odolnejšia elektrizačná sústava;

C. keďže slabé prepojenie a nedostatky v sieti patria k hlavným dôvodom, prečo EÚ nemôže v plnej miere využívať značné inštalované kapacity veternej a solárnej energie, a tým zabezpečiť dostupné ceny pre domácnosti a priemysel; keďže nedostatok silného prepojenia medzi regiónmi s rôznymi prírodnými a klimatickými charakteristikami vedie v niektorých regiónoch k nadprodukcii energie a administratívnemu obmedzovaniu výroby z obnoviteľných zdrojov, zatiaľ čo iné regióny zápasia s nedostatočnými dodávkami a vysokými cenami;

D. keďže prevádzkovatelia prenosových sústav (PPS) majú zásadný význam pre integráciu energie z obnoviteľných zdrojov na mori do siete EÚ, najmä v prípade tých, ktoré sú pripojené na viac ako jeden trh; keďže v prípade, že prevádzkovatelia prenosových sústav neposkytnú dohodnutú kapacitu siete, mala by sa navrhovateľom vyplatiť náhrada za stratenú vývoznú kapacitu financovaná z príjmov z preťaženia; keďže takáto kompenzácia by sa mala spravodlivo rozdeliť medzi PPS a mala by byť v súlade so zásadami nediskriminácie a maximalizácie cezhraničného obchodu; keďže to zdôrazňuje význam zachovania funkčného piliera prepojovacích

---

[1] Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E), „Preskúmanie cieľového roka 2025 o cieľovom roku 2025“, apríl 2025, https://eepublicdownloads.blob.core.windows.net/public-cdn-container/clean-documents/Network%20codes%20documents/NC%20CACM/BZR/2025/Bidding_Zone_Review_of_the_2025_Target_Year.pdf.

vedení, keďže výpadky kapacity prepojovacích vedení môžu spôsobiť náklady výrobcom aj prevádzkovateľom prenosových sústav;

E. keďže Európa dosiahne svoje ciele v oblasti dekarbonizácie len vtedy, ak bude existovať koordinovaný celoeurópsky prístup k plánovaniu elektrizačnej sústavy, ktorý bude spájať hranice, odvetvia a regióny;

F. keďže plánovanie elektrických prenosových a distribučných sietí musí byť koordinované, aby sa zabezpečil účinný rozvoj elektrizačnej sústavy EÚ;

G. keďže elektrická sieť EÚ bola vybudovaná pre hospodárstvo 20. storočia založené na centralizovanej výrobe elektrickej energie z fosílnych palív a musí sa modernizovať, aby spĺňala požiadavky digitalizovaného hospodárstva s vyššou úrovňou elektrifikácie a vyšším podielom decentralizovaných a variabilných obnoviteľných zdrojov energie;

H. keďže cezhraničné prepojenia a prenosová a distribučná sieťová infraštruktúra sú rozhodujúce pre integráciu obnoviteľných zdrojov energie, zníženie nákladov pre európskych spotrebiteľov a zvýšenie bezpečnosti dodávok energie;

I. keďže projekty distribučnej siete sú už oprávnené na financovanie v rámci Nástroja na prepájanie Európy – Energetika (NPE-E); keďže však len malý podiel bol pridelený na distribučné siete v rámci najnovšieho zoznamu projektov spoločného záujmu; keďže NPE-E by mal lepšie odrážať úlohu distribučných sietí pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy;

J. keďže ENTSO-E vypočítala, že cezhraničné investície do elektrickej energie do roku 2050 vo výške 13 miliárd EUR ročne by znížili náklady na systém o 23 miliárd EUR ročne;

K. keďže prvá zásada energetickej efektívnosti je základnou zásadou energetickej politiky EÚ a je právne záväzná; konštatuje, že správne uplatňovanie tejto zásady výrazne zníži spotrebu energie, čím sa zníži potreba investícií do elektrických sietí a prepojovacích vedení;

L. keďže pre úspešnú energetickú transformáciu a spoľahlivý európsky energetický systém je kľúčové udržať v rovnováhe trojuholník energetickej politiky EÚ, ktorým je udržateľnosť, bezpečnosť dodávok a cenová dostupnosť;

M. keďže plánovanie energetickej siete je dlhodobý proces úzko spojený so stabilitou investícií;

N. keďže sa očakáva, že potreba pružnosti energetickej sústavy sa do roku 2030 zdvojnásobí vzhľadom na zvýšený podiel elektriny z obnoviteľných zdrojov; keďže pružnosť na strane dopytu je preto kľúčová pre stabilitu siete; keďže jednotliví občania, podniky a

komunity zúčastňujúce sa na trhu s elektrickou energiou môžu priniesť sústavám mnoho výhod, ako je zvýšená efektívnosť systému, odolnosť, optimalizácia investícií, lepšia spoločenská akceptácia a nižšie náklady na energiu; keďže vážne oneskorenia a nezrovnalosti pri vykonávaní existujúcich ustanovení EÚ o energii pre občanov, pružnosti dopytu a prevádzke inteligentných sietí naďalej vyvolávajú obavy;

O. keďže hoci recyklácia pokrýva 40 % až 55 % potrieb Európy v oblasti hliníka a medi, je potrebné zvážiť ďalšie opatrenia na rozšírenie recyklačných kapacít, zberu odpadu a efektívnosti dodávateľského reťazca;

P. keďže v spoločnom oznámení Komisie a vysokej predstaviteľky s názvom Akčný plán EÚ na zaistenie bezpečnosti káblov sa zdôrazňuje význam zaistenia bezpečných dodávok náhradných káblových dielov a vytvárania zásob základného materiálu a vybavenia;

Q. keďže výpadok elektrizačnej sústavy, ku ktorému došlo 28. apríla 2025 na Pyrenejskom polostrove a v častiach Francúzska, okrem iného ukázal, aké dôležité je zvýšiť odolnosť energetickej siete zabezpečením jej neustálej riadnej údržby, ochrany a vyváženosti, a to aj prostredníctvom flexibilných systémových služieb a posilnených cezhraničných prepojení, s cieľom umožniť pružnú obnovu v prípade zlyhania systému;

R. keďže prevádzkovatelia sústav na vnútroštátnej a regionálnej úrovni nesú dôležitú zodpovednosť, najmä v oblasti bezpečnosti dodávok energie; keďže všetky úlohy regulačného charakteru by mali vykonávať regulačné agentúry konajúce vo verejnom záujme; keďže však popri týchto povinnostiach môže posilnená úloha regulačných orgánov a agentúry ACER v procesoch plánovania prispieť k riešeniu nedostatkov, ako je súčasný 10-ročný plán rozvoja siete ENTSO-E (TYNDP), ako sa uvádza v správe o monitorovaní siete; keďže hoci sa uznáva zodpovednosť PPS pri vypracúvaní týchto scenárov, včasné zapojenie agentúry ACER do procesu vypracúvania by mohlo pomôcť zabezpečiť, aby sa usmernenia na vypracovanie scenárov dodržiavali v súlade s nariadením o TEN-E;

S. keďže rozvoj prepojení prispeje k ďalšej integrácii trhu s elektrickou energiou v EÚ, čím sa nielen zvýši flexibilita a odolnosť sústavy, ale aj uvoľnia úspory z rozsahu pri výrobe elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov;

T. keďže počet pracovníkov v energetike sa bude musieť zvýšiť o 50 %, aby bolo možné zaviesť technológie v oblastí energie z obnoviteľných zdrojov, siete a energetickej efektívnosti[1];

---

[1] Oznámenie Komisie z 5. marca 2025 s názvom Únia zručností (COM(2025)0090).

U. keďže malé a stredné podniky (MSP) sú oporou hospodárstva, podnikania a inovácií EÚ, pričom tvoria 99 % podnikov, poskytujú pracovné miesta pre viac ako 85 miliónov občanov EÚ a vytvárajú viac ako 58 % HDP EÚ;

V. keďže rastúca decentralizovaná výroba elektriny a reakcia na strane spotreby sú dôležité na zníženie závislosti od centralizovanej výroby, ktorá sa môže ľahko stať cieľom fyzických alebo kybernetických hrozieb alebo byť ohrozená udalosťami súvisiacimi s klímou;

1. vyzýva členské štáty, aby v plnej miere preskúmali, optimalizovali, modernizovali a rozšírili kapacitu svojej elektrizačnej sústavy vrátane prenosu a distribúcie; považuje elektrické siete za ústredný prvok prechodu EÚ na konkurencieschopné hospodárstvo s emisne neutrálnym hospodárstvom do roku 2050, ktoré je schopné pokryť veľké objemy technológií variabilných obnoviteľných zdrojov energie a/alebo vyvíjajúcich sa zdrojov dopytu, ktoré sú spôsobené zvýšenou úrovňou elektrifikácie a pokrokom digitálnych technológií; berie na vedomie výsadu členských štátov určiť si vlastný energetický mix;

2. vyzýva Komisiu, členské štáty, agentúru ACER, subjekt PDS EÚ[1] a ENTSO-E[2], aby bezodkladne vykonali opatrenia akčného plánu EÚ pre elektrizačné sústavy, Akčného plánu pre cenovo dostupnú energiu, reformy koncepcie trhu s elektrinou EÚ a smernice o energii z obnoviteľných zdrojov III;

3. poukazuje na to, že dokončenie integrácie trhu EÚ s energiou ušetrí až 40 miliárd EUR ročne a 50 % nárast cezhraničného obchodu s elektrickou energiou by mohol zvýšiť ročný HDP EÚ o 0,1 %[3];

Význam elektrických sietí pre európsku energetickú transformáciu

4. víta oznámenie Komisie o elektrizačných sústavách[4]; zdôrazňuje očakávaný nárast spotreby elektrickej energie o 60 % do roku 2030,

---

1 Subjekt PDS EÚ je technický odborný orgán a združenie prevádzkovateľov distribučných sústav (PDS), ktorý je nariadením o trhu s elektrinou ((EÚ) 2019/943) poverený podporou fungovania trhu s elektrinou a uľahčovaním energetickej transformácie.

2 Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E) je združením pre spoluprácu európskych prevádzkovateľov prenosových sústav (PPS).

3 Medzinárodný menový fond (MMF), podkladový dokument zamestnancov MMF o integrácii trhu s energiou v EÚ, 16. januára 2025, ako sa uvádza v podkladovom dokumente Rady zo 17. januára 2025 o integrácii trhu EÚ s energiou: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5438-2025-INIT/en/pdf.

4 Oznámenie Komisie z 28. novembra 2023 s názvom Elektrizačné sústavy, chýbajúci článok – Akčný plán EÚ pre elektrizačné sústavy (COM(2023)0757).

rastúcu potrebu integrovať veľký podiel variabilnej energie z obnoviteľných zdrojov do sústavy a potrebu, aby sa siete prispôsobili decentralizovanejšej, digitalizovanejšej a flexibilnejšej elektrizačnej sústave, vrátane optimalizácie prevádzky systému a plného využitia miestnych zdrojov flexibility, reakcie na dopyt a riešení uskladňovania energie na doplnenie veľkoobchodných trhov a zvýšenie odolnosti siete, čo povedie k ďalším 23 GW cezhraničnej kapacity do roku 2025 a ďalším 64 GW kapacity do roku 2030; konštatuje, že viac ako 40 % distribučných sietí Únie má viac ako 40 rokov a je potrebné ich modernizovať[1];

5. opakuje, že do roku 2030 musí Únia investovať približne 375 až 425 miliárd EUR do distribučných sústav a celkovo 584 miliárd EUR do elektrizačných prenosových a distribučných sústav[2], čo zahŕňa cezhraničné prepojenia a prispôsobenie distribučných sústav energetickej transformácii;

6. so znepokojením konštatuje, že v roku 2023 boli náklady na riadenie preťaženia prenosovej elektrizačnej sústavy v EÚ 4,2 miliardy EUR[3] a naďalej rastú a že obmedzenie je prekážkou zvyšovania podielu obnoviteľných zdrojov energie; upozorňuje, že tento údaj nezahŕňa distribučnú elektrizačnú sústavu; zdôrazňuje, že v roku 2023 takmer 30 TWh elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov bolo v niekoľkých členských štátoch prerušených z dôvodu nedostatočnej kapacity siete; ďalej upozorňuje na prudký nárast počtu hodín záporných cien elektrickej energie za rok, ktorý vzrástol zo 154 v roku 2018 na 1031 v septembri 2024[4], čo je spôsobené najmä preťažením siete na hraniciach a nedostatkom možností uskladňovania, flexibility a reakcie na strane dopytu na trhu s elektrickou energiou, ktoré by dočasne spájali meniacu sa ponuku elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov s dopytom po elektrickej energii; zdôrazňuje, že riešenie týchto problémov by mohlo pomôcť absorbovať nadbytočnú ponuku, čím by sa maximalizovalo využívanie jestvujúcej sieťovej infraštruktúry, ale existujúce trhové a regulačné rámce často neposkytujú primerané stimuly na dosiahnutie tohto cieľa;

7. zdôrazňuje, že neschopnosť modernizovať a rozšíriť elektrickú sieť EÚ spolu s rýchlym zavádzaním veľkého množstva variabilných obnoviteľných zdrojov energie, ktorá je potrebná na dosiahnutie jej cieľov, má a bude mať za následok vysokú úroveň výpadkov (pokyny na zníženie výkonu); je presvedčený, že výpadky energie z

---

1 Tamtiež.
2 Tamtiež.
3 Správa agentúry ACER o monitorovaní trhu za rok 2024, Transmission capacities for cross-zonal trade of electricity and congestion management in the EU (Prenosové kapacity pre medzioblastný obchod s elektrinou a riadenie preťaženia v EÚ), 3. júla 2024.
4 Správa agentúry ACER o monitorovaní trhu za rok 2024, Kľúčový vývoj na veľkoobchodných trhoch EÚ s elektrinou, 20. marca 2024.

obnoviteľných zdrojov spôsobené preťažením siete a obmedzovaním jej dodávok predstavujú neprijateľné plytvanie vysokohodnotnou elektrickou energiou z obnoviteľných zdrojov a peniazmi; vyzýva Komisiu, aby v rámci pripravovaného balíka opatrení pre európske elektrizačné sústavy vypracovala stratégiu EÚ na výrazné zníženie výpadkov elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov;

8. zdôrazňuje úlohu inteligentných sietí pri zlepšovaní riadenia preťaženia a optimalizácii distribúcie elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov; zdôrazňuje ich prínos k pružnosti siete integráciou digitálnych nástrojov, ktoré uľahčujú reakciu na strane dopytu a kolektívnu vlastnú spotrebu; zdôrazňuje, že lepšie riadenie siete zvyšuje energetickú odolnosť, znižuje výpadky a zabezpečuje dodávky počas období špičkového odberu;

9. zdôrazňuje, že infraštruktúra elektrickej siete je prioritou pre dosiahnutie strategickej autonómie EÚ a jej cieľov v oblasti klímy a energetiky; berie na vedomie záväzok Dohody o čistom priemysle elektrifikovať s kľúčovým ukazovateľom výkonnosti, ktorým je 32 % miera elektrifikácie v celom hospodárstve do roku 2030, čo by si vyžadovalo významnú a nepretržitú aktualizáciu a zavádzanie sietí; vyjadruje poľutovanie nad tým, že oneskorenia pri reagovaní na žiadosti o pripojenie do sústav vedú k pomalšiemu tempu elektrifikácie, a to aj v členských štátoch, v ktorých sa výroba z obnoviteľných zdrojov rýchlo zvyšuje;

10. zdôrazňuje najmä kľúčovú úlohu, ktorú môžu energetické spoločenstvá zohrávať pri podpore miestnych hospodárstiev; vyjadruje poľutovanie nad tým, že energetické komunity a menší prevádzkovatelia čelia neprimeraným prekážkam v prístupe k sieti a vo financovaní siete z dôvodu regulačných prekážok a obmedzení zdrojov; vyzýva preto členské štáty, ktoré v tejto súvislosti zaostávajú, aby v plnej miere vykonali balík opatrení v oblasti čistej energie, ustanovenia balíka Fit for 55 a smernice o energii z obnoviteľných zdrojov, čím sa občanom, obciam, MSP a spoločnostiam umožní aktívne sa zúčastňovať na trhu s elektrinou, najmä vytvorením podporných rámcov pre komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov a podporou systémov spoločného využívania energie; žiada, aby financovanie na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni v súvislosti so sieťami zohľadňovalo osobitné potreby projektov podporovaných energetickými komunitami;

Regulačná situácia a výzvy

11. je presvedčený, že regulačná stabilita je kľúčovou podmienkou uvoľnenia súkromných investícií do elektrickej siete a prípadne umožnenia cenovo dostupnej elektrifikácie hospodárstva EÚ, a pripomína, že pred posúdením prípadných nových revízií je potrebné vykonať už prijaté právne predpisy;

12. zdôrazňuje, že integrované plánovanie sietí vo všetkých odvetviach na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ povedie k zvýšeniu efektívnosti systému a zníženiu nákladov; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby pracovali na integrovanom plánovaní a zabezpečili, aby plány rozvoja elektrizačnej sústavy boli v súlade s národnými energetickými a klimatickými plánmi na roky 2021 – 2030 pre všetky úrovne napätia; konštatuje, že posilnený rámec riadenia by pomohol zabezpečiť súlad medzi plánmi prevádzkovateľov sústav na rozvoj siete a politickými cieľmi na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ; uznáva, že zatiaľ čo členské štáty sú povinné podávať správy o svojich príspevkoch k cieľom EÚ prostredníctvom národných energetických a klimatických plánov, PPS v súčasnosti nemajú rovnocennú povinnosť systematicky podávať správy na úrovni EÚ;

13. zdôrazňuje, že nariadenie o TEN-E a projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme sú silnými nástrojmi rozvoja cezhraničnej energetickej infraštruktúry Únie; vyjadruje poľutovanie nad nedostatkami v súčasnej európskej elektrickej infraštruktúre, čo vedie k tomu, že investičné záujmy nezodpovedajú cezhraničným potrebám[1] a že plánovanie sústavy plne nevyužíva cezhraničné a medziodvetvové úspory[2]; ďalej vyjadruje poľutovanie nad oneskoreniami týkajúcimi sa dokončenia projektov spoločného záujmu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zaviedla koordinovanejšie, dlhodobejšie a medziodvetvové plánovanie s cieľom dosiahnuť príslušné úspory a prínosy v celej EÚ; zdôrazňuje, že takéto koordinované plánovanie by mohlo lepšie informovať o rozdelení nákladov na infraštruktúru medzi členskými štátmi; konštatuje, že hoci nariadenie o TEN-E umožňuje projektom inteligentných sietí s cezhraničným vplyvom získať štatút projektu spoločného záujmu, aj keď takéto projekty neprekračujú fyzickú hranicu, zoznam projektov spoločného záujmu v roku 2023 zahŕňal len päť takýchto projektov; je preto pevne presvedčený, že treba posilniť a zjednodušiť proces týkajúci sa projektov spoločného záujmu a zefektívniť ho smerom k väčšej jasnosti a transparentnosti; vyzýva členské štáty, aby v plnej miere ukončili projekty spoločného záujmu; vyzýva Komisiu, aby urýchlene navrhla cielenú revíziu nariadenia o TEN-E s cieľom 1) zaviesť spoľahlivý proces plánovania, ktorý kombinuje zodpovednosti prevádzkovateľov distribučných sústav s posilnenou úlohou agentúry ACER tým, že poverí agentúru ACER, aby požiadala o zmeny scenárov a súčasnej európskej elektrickej infraštruktúry a 2) zabezpečiť vypracovanie scenárov v súlade s programom dekarbonizácie a umožniť ľahší prístup pre projekty inteligentných

---

[1] Monitorovacia správa agentúry ACER za rok 2024, Electricity Infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system (Rozvoj elektrickej infraštruktúry na podporu konkurencieschopného a udržateľného energetického systému), 16. decembra 2024, s. 17.

[2] Tamtiež.

sietí a 3) zaviesť zjednodušený postup podávania žiadostí pre malých a stredných prevádzkovateľov distribučných sústav (PDS);

14. zdôrazňuje, že plánovanie siete je dlhodobý proces úzko spojený so stabilitou investícií; preto navrhuje predĺžiť časový rámec pre plány rozvoja siete na 20 rokov; zdôrazňuje, že investície do sietí sú naliehavo potrebné v rámci programu EÚ v oblasti konkurencieschopnosti a nemali by sa odkladať;

15. okrem toho konštatuje, že EÚ bude mať aj naďalej silné väzby v oblasti elektrickej energie so svojimi susednými krajinami, a preto sa domnieva, že Komisia by mala posilniť takúto spoluprácu so susednými krajinami prostredníctvom projektov vo vzájomnom záujme s krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ, ako sa stanovuje v nariadení o TEN-E;

16. dôrazne zdôrazňuje, že NPE-E sa osvedčil ako kľúčový nástroj na spolufinancovanie cezhraničnej energetickej infraštruktúry, a trvá na jeho pokračovaní; víta zaradenie projektov elektrickej siete na mori do najnovšieho rozpisu grantov Komisie v rámci nástroja NPE-E;

17. domnieva sa, že nedostatok podrobných, spoľahlivých a porovnateľných údajov o plánovaní sietí na vnútroštátnej úrovni a úrovni EÚ predstavuje prekážku pre efektívnejšie siete; preto vyzýva členské štáty, aby dôkladne vykonali príslušné ustanovenie smernice o elektrickej energii[1], najmä článok 32, a podporovali menšie PDS, aby uplatňovali ustanovenia tohto článku;

18. víta správu subjektu PDS EÚ o osvedčených postupoch týkajúcich sa plánov rozvoja distribučných sietí[2] (DNDP), v ktorej sa členské štáty vyzývajú, aby do svojich plánov rozvoja siete zahrnuli analýzy nákladov a prínosov s cieľom vyhodnotiť investičné príležitosti; naliehavo vyzýva Komisiu, aby na základe tejto správy vypracovala usmernenia v spolupráci so subjektom PDS EÚ s cieľom harmonizovať a zvýšiť transparentnosť vnútroštátneho plánovania rozvoja distribučných sietí, zverejniť európsky prehľad plánov rozvoja siete a od všetkých prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav vyžadovať, aby regulačným orgánom v oblasti energetiky poskytli potrebné údaje o svojej súčasnej a budúcej kapacite hosťovania siete a o plánovaní siete s cieľom umožniť regulačným orgánom v oblasti energetiky riadne kontrolovať plánovanie sústavy; vyzýva členské štáty, aby vykonávali článok 31 ods. 3 smernice

---

1 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj).

2 Subjekt PDS EÚ, DSO Entity's identified good practices on Distribution Network Development Plans (Osvedčené postupy subjektu PDS týkajúce sa plánov rozvoja distribučnej siete), 1. júla 2024.

(EÚ) 2024/1711, v ktorom sa od prevádzkovateľov sietí vyžaduje, aby zverejňovali informácie o dostupnej kapacite v ich oblasti prevádzky s cieľom zabezpečiť transparentnosť a umožniť zainteresovaným stranám prijímať informované investičné rozhodnutia; vyzýva Komisiu, aby vytvorila centralizovaný online register všetkých plánov prenosu a plánov rozvoja siete;

19. zdôrazňuje významné riziko, ktoré predstavuje obmedzenie pre realizovateľnosť investícií do energie z obnoviteľných zdrojov, najmä vzhľadom na to, že mnohé členské štáty nekompenzujú výrobcov za prerušené objemy elektrickej energie napriek požiadavkám článkov 12 a 13 nariadenia (EÚ) 2019/943; vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou transparentnosťou, dostupnosťou a podrobnosťou údajov o obmedzenom objeme energie z obnoviteľných zdrojov a nákladoch na riadenie preťaženia;

20. zdôrazňuje význam zavedenia jasných metrík na meranie toho, či je EÚ na dobrej ceste k dosiahnutiu rozšírenia a posilnenia sietí potrebných na splnenie svojich cieľov do roku 2050; konštatuje, že takéto metriky by mohli zahŕňať zníženie obmedzenia využívania energie z obnoviteľných zdrojov, nižšie náklady na rozvoj siete v porovnaní s objemom dodanej kapacity, zvýšenie efektívneho využívania existujúcej infraštruktúry, zníženie strát a nižšiu materiálovú náročnosť;

21. berie na vedomie prácu, ktorú vykonali ENTSO-E a subjekt PDS EÚ na harmonizovaných vymedzeniach dostupnej hostiteľskej kapacity siete pre prevádzkovateľov sústav a na vytvorení prehľadu o tejto kapacite za celú Úniu; domnieva sa, že národné regulačné orgány by mohli mať prospech z jasných legislatívnych ustanovení o tom, ako môžu členské štáty uprednostniť pripojenia do sústavy, aby upustili od zásady „kto prv príde, ten prv berie“; žiada preto Komisiu, aby zmenila článok 6 smernice (EÚ) 2019/944 o vnútornom trhu s elektrinou v rámci preskúmania vykonávania, ktoré musí Komisia dokončiť do 31. decembra 2025, a aby následne zaviedla transparentné kritériá prioritného pripojenia, ktoré si členské štáty vyberú a ďalej vymedzia 1) pripojenie výroby, ako je kvalita a vyspelosť projektu, úroveň záväzku, príspevok k dekarbonizácii, sociálna hodnota a 2) pripojenie spotrebiteľov, ako je kvalita a vyspelosť projektu, úroveň záväzku, príspevok k dekarbonizácii, verejný záujem alebo jeho strategická a/alebo sociálna hodnota a optimalizácia siete; vyzýva národné regulačné orgány a členské štáty, aby poskytli jasné pravidlá prioritizácie podľa svojich miestnych a vnútroštátnych špecifík, aby sa umožnilo upustiť od prístupu „kto prv príde, ten prv berie“ tým, že bude odrádzať od žiadostí o pripojenie, ak nie sú podložené solídnym projektom, sú špekulatívne alebo ak navrhovateľ nemôže preukázať dostatočné odhodlanie realizovať projekt;

22. zdôrazňuje, že zlepšené cezhraničné prepojenia ponúkajú značný potenciál úspory nákladov na úrovni sústavy, pričom ročné zníženie výrobných nákladov do roku 2040 sa odhaduje na 9 miliárd EUR, zatiaľ čo nevyhnutné ročné investície do cezhraničnej infraštruktúry a skladovacích kapacít sú 6 miliárd EUR;

23. vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré členské štáty nedosiahli cieľ prepojenia na úrovni 10 % do roku 2020, a naliehavo ich vyzýva, aby sa usilovali o dosiahnutie súčasného cieľa prepojenia na úrovni 15 % do roku 2030, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2018/1999, keďže kapacita prepojenia je kľúčová pre fungovanie vnútorného trhu EÚ s elektrickou energiou, ktoré povedie k značným úsporám nákladov na úrovni sústav a k zníženiu nákladov na výrobu energie o 9 miliárd EUR ročne do roku 2040[1]; vyjadruje poľutovanie nad tým, že 32 GW cezhraničnej kapacity potrebnej do roku 2030 zostáva nevyriešených[2]; vyjadruje poľutovanie nad oneskoreniami a neistotou v súvislosti s viacerými projektmi prepojenia; vyzýva preto Komisiu, aby najneskôr do júna 2026 navrhla záväzný cieľ prepojenia na rok 2036 na základe posúdenia potrieb; zdôrazňuje potrebu spolupráce s nehostiteľskými členskými štátmi a zapojenia EÚ a jej susedných krajín do rokovaní s cieľom zabezpečiť dokončenie projektov;

24. zdôrazňuje potrebu urýchliť povoľovacie postupy pre elektrickú infraštruktúru; zdôrazňuje, že rozširovanie siete by sa nemalo oneskorovať zdĺhavými povoľovacími postupmi alebo nadmernými požiadavkami na podávanie správ; víta preto pozitívny pokrok dosiahnutý v súvislosti s ustanoveniami prijatými v rámci najnovšej revízie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie, najmä jej článku 16f, a núdzového nariadenia o povolení[3] na urýchlenie, zefektívnenie a zjednodušenie postupov udeľovania povolení pre projekty v oblasti sústav a energie z obnoviteľných zdrojov, najmä pokiaľ ide o zásadu verejného záujmu v prípade sieťových projektov; konštatuje však, že niektoré členské štáty napriek ambicióznym rámcom stanoveným na úrovni EÚ nezaznamenali podstatné zlepšenie v harmonogramoch povoľovania projektov; naliehavo preto vyzýva členské štáty, aby bezodkladne vykonali tieto opatrenia, a vyzýva Komisiu, aby pozorne monitorovala vykonávanie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie a pravidelne posudzovala, či sú revidované ustanovenia o

---

1 Monitorovacia správa agentúry ACER za rok 2024, Electricity Infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system (Rozvoj elektrickej infraštruktúry na podporu konkurencieschopného a udržateľného energetického systému), 16. decembra 2024.

2 Oznámenie Komisie z 28. novembra 2023 s názvom Elektrizačné sústavy, chýbajúci článok – Akčný plán EÚ pre elektrizačné sústavy (COM(2023)0757).

3 Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2577 z 22. decembra 2022, ktorým sa stanovuje rámec na urýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 335, 29.12.2022, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj).

udeľovaní povolení dostatočné na dosiahnutie cieľov EÚ; okrem toho vyzýva Komisiu, aby stanovila usmernenia pre členské štáty s cieľom zahrnúť zásadu tichého súhlasu do svojich vnútroštátnych systémov plánovania, ako sa uvádza v článku 16a smernice o obnoviteľných zdrojoch energie; zdôrazňuje, že posilnenie administratívnych kapacít, a to aj prostredníctvom primeraného personálneho obsadenia orgánov zodpovedných za plánovanie a udeľovanie povolení, urýchli postupy udeľovania povolení;

25. vyzýva členské štáty, aby vypracovali plány na určenie osobitných oblastí infraštruktúry pre projekty v oblasti sietí, ako sa uvádza v článku 15e smernice o energii z obnoviteľných zdrojov; zdôrazňuje, že takéto plány sú nevyhnutné na zohľadnenie miestnych špecifík a zabezpečenie rešpektovania chránených oblastí; zdôrazňuje, že tieto plány by mali byť úzko koordinované s určením oblastí urýchleného využívania obnoviteľných zdrojov energie, aby sa zabezpečil racionálny, účinný a integrovaný prístup k rozvoju energetickej infraštruktúry;

26. konštatuje, že dokumenty sa často musia predkladať v papierovej forme; vyzýva členské štáty, aby zvýšili digitalizáciu týchto procesov s cieľom urýchliť postupy povoľovania; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zrevidovali všetky právne predpisy EÚ týkajúce sa udeľovania povolení, napríklad smernicu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie[1], s cieľom zaviesť povinné digitálne požiadavky na podávanie, predkladanie a spracovanie žiadostí;

27. zdôrazňuje význam akceptácie verejnosti a zapojenia verejnosti pri vypracúvaní nových projektov v oblasti sústav a vyzýva Komisiu, aby vypracovala súbor najlepších postupov, ktoré by si členské štáty v tejto súvislosti mohli vymieňať; zdôrazňuje kľúčový význam účinnej komunikácie s občanmi a komunitami, pokiaľ ide o projekty v oblasti sietí a ich posilnenie; konštatuje, že podpora na miestnej úrovni môže pomôcť urýchliť poskytovanie kritickej infraštruktúry, a tým splniť ciele na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ; naliehavo vyzýva na urýchlené vykonávanie paktu EÚ o spolupráci s odvetvím elektrickej energie a koordináciu s národnými signatármi (PPS, PDS, NRO) s cieľom zaručiť včasnú, zmysluplnú a pravidelnú účasť verejnosti na projektoch v oblasti sústav;

28. vyzýva na zvolanie skupiny TAIEX[2] pre udeľovanie povolení v rámci pripravovaného balíka opatrení pre európske elektrizačné sústavy s

---

1 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

2 TAIEX je nástroj technickej pomoci a výmeny informácií Komisie. Podporuje orgány verejnej správy v súvislosti s transpozíciou, vykonávaním a presadzovaním právnych predpisov EÚ, a uľahčuje výmenu osvedčených postupov EÚ.

cieľom podporiť členské štáty pri riešení administratívnych prekážok, zvyšovaní regulačnej kapacity a urýchľovaní schvaľovania projektov prostredníctvom výmeny osvedčených postupov a cezhraničnej koordinácie;

29. víta iniciatívy oznámené v rámci akčného plánu pre cenovo dostupnú energiu; odporúča Komisii, aby rozšírila „trojstrannú zmluvu o prijateľných cenách energie pre európsky priemysel“ na menších výrobcov energie vrátane energetických spoločenstiev, MSP a podnikov využívajúcich flexibilitu a reakciu na dopyt a aby prepojila výsledky týchto štruktúr spolupráce s procesmi plánovania sietí na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ s cieľom optimalizovať plánovanie, investície a využívanie sietí od samého začiatku;

30. zdôrazňuje potrebu zlepšení rámca verejného obstarávania s cieľom riešiť problémy prevádzkovateľov sietí v súvislosti s výzvami v oblasti dodávok; víta preto oznámenie Komisie o Dohode o čistom priemysle a oznámenie Komisie o nadchádzajúcom preskúmaní smerníc o verejnom obstarávaní[1]; zdôrazňuje potenciál verejného obstarávania na ďalší rozvoj silného výrobného dodávateľského reťazca EÚ pre zariadenia, softvér a služby v oblasti elektrických sietí; nabáda Komisiu, aby podporovala odolnosť, udržateľnosť a bezpečnosť pri postupoch verejného obstarávania prevádzkovateľov sietí; zasadzuje sa za väčšiu konzistentnosť nariadení EÚ o verejnom obstarávaní; vyzýva Komisiu, aby upravila pravidlá EÚ týkajúce sa verejného obstarávania s cieľom harmonizovať a zjednodušiť špecifikácie funkčného verejného obstarávania s cieľom zvýšiť výrobné kapacity komponentov siete;

31. domnieva sa, že na dosiahnutie úspor z rozsahu a urýchlenie technologického vývoja je potrebná primeraná štandardizácia a spoločné technické špecifikácie; okrem toho sa domnieva, že je nevyhnutné zabezpečiť správnu úroveň normalizácie, aby sa neznížila inovačná kapacita výrobcov;

32. opakuje, že je potrebné zvážiť nové obchodné modely medzi výrobcami zariadení a prevádzkovateľmi, ako sú dlhodobé rámcové dohody, ktoré podporujú prechod od jednorazových „projektov v oblasti sústav“ k trvalým a štruktúrovaným „programom v oblasti sústav“, čo povedie k predvídateľnejšiemu plánovaniu pre výrobcov sieťových technológií; vyzýva na zefektívnenie postupov verejného obstarávania na poskytovanie sieťového vybavenia a služieb;

33. zdôrazňuje, že táto nadchádzajúca revízia smerníc o verejnom obstarávaní umožní začlenenie kritérií udržateľnosti, odolnosti a európskych preferencií do postupov verejného obstarávania EÚ pre

---

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

strategické odvetvia v súlade s ustanoveniami uvedenými v článku 25 nariadenia (EÚ) 2024/1735[1]; žiada, aby boli siete a súvisiace technológie výslovne uznané za strategické odvetvia, aby sa zabezpečila ich oprávnenosť v rámci revidovaného rámca; zdôrazňuje, že posilnenie európskych preferencií v postupoch verejného obstarávania má zásadný význam pre zníženie závislosti EÚ od dodávateľov z krajín, ktoré nie sú členmi EÚ, zvýšenie bezpečnosti dodávateľského reťazca a podporu odolnej priemyselnej základne EÚ schopnej podporiť energetickú transformáciu; víta skutočnosť, že Európska investičná banka (EIB) zaviedla „balík na podporu výroby elektrizačných sústav“ na podporu európskeho dodávateľského reťazca s protizárukami vo výške najmenej 1,5 miliardy EUR pre výrobcov komponentov sietí; vyzýva na vytvorenie ďalších podobných finančných nástrojov, ktoré by poskytli dlhodobú investičnú istotu a urýchlili rozšírenie európskych výrobných kapacít;

Financovanie

34. konštatuje, že za posledných päť rokov sa celosvetové investície do energetickej kapacity zvýšili o takmer 40 %, zatiaľ čo investovanie do sieťovej infraštruktúry zaostávalo; konštatuje, že odhady investícií, ktoré bude musieť EÚ vynaložiť do svojej siete v období 2025 – 2050, sa pohybujú v rozmedzí od 1 950 miliárd EUR do 2 600 miliárd EUR[2];

35. so znepokojením konštatuje, že rozpočet pridelený v rámci NPE – E nie je dostatočný na urýchlenie všetkých kategórií projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme; konštatuje, že s rozpočtom 5,84 miliardy EUR na roky 2021 – 2027 má program obmedzenú kapacitu a môže mať problémy udržať krok s investičnými potrebami; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri navrhovaní budúceho viacročného finančného rámca (VFR) výrazne zvýšili finančné krytie NPE-E a percentuálny podiel finančných prostriedkov NPE-E určených na elektrickú infraštruktúru ako samostatný primeraný zdroj a aby zabezpečili, že projekty na úrovni distribúcie aj prenosu s pridanou hodnotou EÚ budú oprávnené na rozpočet vyčlenený v rámci NPE-E; nabáda Komisiu, aby ďalej

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735 z 13. júna 2024 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (Ú. v. EÚ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

[2] Monitorovacia správa agentúry ACER za rok 2024, Electricity Infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system (Rozvoj elektrickej infraštruktúry na podporu konkurencieschopného a udržateľného energetického systému), 16. decembra 2024, s. 30.

skúmala možnosti spolufinancovania medzi NPE-E a mechanizmom financovania energie z obnoviteľných zdrojov;

36. konštatuje, že finančné prostriedky EÚ sa prideľujú prevažne na prenosové siete s relatívne zanedbateľným pridelením na distribučné siete, a to napriek ich významnej úlohe v energetickej transformácii EÚ, čo dokazuje skutočnosť, že v rokoch 2014 až 2020 sa z NPE-E financovali projekty v hodnote približne 5,3 miliardy EUR, z čoho približne 1,7 miliardy EUR smerovalo na prenosové siete a 237 miliónov EUR na inteligentné distribučné siete; poznamenáva, že posledný zoznam projektov spoločného záujmu obsahoval len päť projektov inteligentných sietí;

37. vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že zatiaľ čo regionálne fondy, ako je Kohézny fond alebo Európsky fond regionálneho rozvoja alebo Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, v zásade podporujú investície do sústav, v praxi sa dostatočne nevyužívajú na projekty v oblasti sústav; tiež vyjadruje poľutovanie nad tým, že hodnotiace kritériá uplatňované na posudzovanie projektov predložených v reakcii na výzvy Inovačného fondu EÚ na predkladanie ponúk bránia financovaniu demonštrácie a výroby sieťových technológií; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že primeraná suma z týchto fondov sa vynaloží aj na investície do sústav;

38. vyzýva členské štáty, aby zjednodušili prístup prevádzkovateľov sietí k fondom EÚ, ktoré spravujú členské štáty, napríklad prostredníctvom zriadenia jednotného kontaktného miesta v tých členských štátoch, kde je veľký podiel malých a stredných PDS;

39. vyzýva Komisiu, aby navrhla osobitný nástroj financovania, ako je nástroj založený na príjmoch z trhového systému znižovania emisií, s cieľom umožniť členským štátom podporovať decentralizované a inovačné sieťové projekty s jasnou pridanou hodnotou EÚ vrátane menších projektov, čím sa zabezpečí jeho účinné využívanie členskými štátmi na tieto účely;

40. zdôrazňuje potrebu regulačných rámcov, ktoré by okrem mechanizmov verejného financovania prilákali súkromné investície a zabezpečili tarify odrážajúce náklady;

41. je presvedčený, že anticipačné investície a výhľadové investície pomôžu riešiť úzke miesta v sústave a zabránia obmedzovaniu; poukazuje na to, že v nariadení o EMD sa stanovujú regulačné prvky pre anticipačné investície, ale chýba v ňom harmonizované vymedzenie a vykonávanie v celej Únii; vyzýva členské štáty, aby urýchlene vykonali uvedené ustanovenia nariadenia o EMD a odstránili vnútroštátne právne prekážky, národné regulačné orgány, aby odstránili prekážky týkajúce sa regulačných stimulov a odrádzajúcich opatrení, a Komisiu, aby urýchlene poskytla usmernenia týkajúce sa schvaľovania anticipačných investícií, ako

bolo oznámené v jej akčnom pláne pre elektrizačné sústavy[1]; domnieva sa, že ďalšia harmonizácia v tejto oblasti by mohla byť prospešná; požaduje podrobné analýzy nákladov a prínosov a plánovanie založené na scenároch s cieľom posúdiť pravdepodobnosť budúceho využitia a odporúča dvojstupňový proces schvaľovania projektov s vyššou úrovňou rizika, a to najprv schválením menších rozpočtov na štúdie alebo plánovanie a následne druhým schválením nákladnejších krokov s cieľom znížiť riziko uviaznutých aktív;

42. uznáva, že investície do sietí z kapitálových trhov možno stimulovať poskytnutím trhovo orientovaných podmienok, ako sú vhodné miery návratnosti a pevný regulačný rámec; zdôrazňuje, že EÚ a členské štáty by mali podporovať súkromné investície poskytovaním nástrojov na zmierňovanie rizika alebo záruk členských štátov; vyzýva Komisiu a EIB, aby ďalej posilňovali iniciatívy a nástroje na znižovanie rizika, ako sú napríklad protizáruky, s cieľom podporiť ďalšie rozširovanie a modernizáciu elektrických sietí za dostupné ceny pre prevádzkovateľov sústav; zdôrazňuje, že vzhľadom na kritickosť infraštruktúry je dôležité zabezpečiť, aby bola elektrická sieť EÚ financovaná, a teda vlastnená verejným a súkromným kapitálom len od subjektov z EÚ alebo vopred preverených investorov z krajín, ktoré nie sú členmi EÚ;

43. zdôrazňuje, že zatiaľ čo investičné rozhodnutia by sa mali riadiť efektívnosťou vrátane energetickej a nákladovej efektívnosti, investície by sa nemali zameriavať len na kapitálové výdavky a že by sa mali rovnako zvážiť investície optimalizácie, obnovy a modernizácie existujúcej infraštruktúry; víta preto článok 18 nariadenia o EMD, v ktorom sa požaduje, aby sa v metodikách taríf rovnako zohľadňovali kapitálové a prevádzkové výdavky a aby sa prevádzkovatelia odmeňovali za zvyšovanie efektívnosti prevádzky a rozvoja svojich sietí, a to aj prostredníctvom energetickej efektívnosti, flexibility a digitalizácie; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby dôkladne vykonávali jeho ustanovenia a zamerali sa na zabezpečenie spravodlivej a včasnej náhrady nákladov, ktoré znášajú prevádzkovatelia sústav;

44. konštatuje, že elektrifikácia hospodárstva EÚ, ak je to technicky a ekonomicky uskutočniteľné, by pomohla znížiť sieťové tarify rozdelením nákladov na širšiu škálu používateľov; zdôrazňuje preto, že je dôležité zabezpečiť, aby bol rozvoj budúcej siete plne v súlade s prognózami dopytu spôsobenými zvýšením úrovne elektrifikácie; vyjadruje znepokojenie nad tým, že odborníci predpovedajú zvýšenie

---

[1] Oznámenie Komisie z 28. novembra 2023 s názvom Elektrizačné sústavy, chýbajúci článok – Akčný plán EÚ pre elektrizačné sústavy (COM(2023)0757).

sieťových taríf približne o 50 % až 100 % do roku 2050[1]; preto zdôrazňuje potrebu nástrojov a stimulov na podporu prevádzkovateľov sietí pri účinnom riadení dostupnej kapacity siete, a to aj prostredníctvom obstarávania služieb flexibility, s cieľom znížiť bezprostredné potreby investícií do siete; zdôrazňuje, že dohody o flexibilnom pripojení, flexibilné sieťové tarify a miestne trhy flexibility prispievajú k efektívnosti siete; vyzýva NRO, aby podporovali tieto flexibilné sadzby, ktoré spotrebiteľom umožnia ľahko reagovať na cenové signály a zároveň ochránia zraniteľné domácnosti a podniky pred cenovými vrcholmi; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby aktívne riešili prekážky v oblasti taríf, poplatkov za pripojenie a predpisov s cieľom uľahčiť cezhraničné investície a investície do hybridných sietí na mori;

45. vyzýva členské štáty, aby zaviedli príslušný právny rámec EÚ na uvoľnenie flexibility na strane dopytu prostredníctvom urýchlenia zavádzania inteligentných meračov, umožnenia prístupu k údajom zo všetkých meracích zariadení a zabezpečenia účinných cenových signálov, aby priemysel a domácnosti mohli optimalizovať svoju spotrebu a znížiť svoje účty za elektrinu a zároveň pomôcť znížiť prevádzkové náklady a potrebu ďalších investícií do siete;

46. zdôrazňuje, že uvoľnenie sieťových taríf a niektorých poplatkov, ktoré by mohli maž vplyv na znižovanie cien elektrickej energie, ako sa navrhuje v Akčnom pláne pre cenovo dostupnú energiu, musí byť sprevádzané plánom na nahradenie zdrojov finančných prostriedkov potrebných na investície do sietí z alternatívnych zdrojov, aby sa v budúcnosti predišlo nedostatočnému investovaniu do sietí;

47. zdôrazňuje, že je dôležité minimalizovať dodatočné náklady na účty spotrebiteľov vyplývajúce z investícií potrebných na modernizáciu a rozšírenie siete, ktoré sú potrebné na splnenie cieľov EÚ v oblasti klímy a konkurencieschopnosti; žiada Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi vypracovala koordinovaný súbor najlepších postupov pre investície a zloženie spravodlivých sieťových taríf s veľkým dôrazom na zvyšovanie transparentnosti a odstránenie poplatkov z taríf nesúvisiacich s energiou;

48. poukazuje na to, že prenosová infraštruktúra a dostupnosť medzioblastných kapacít majú zásadný význam pre integrovaný trh a pre výmenu energie z obnoviteľných zdrojov s nízkymi marginálnymi nákladmi, pri dodržaní bezpečnosti systému; konštatuje, že v nariadení o EMD sa stanovuje minimálny cieľ 70 % kapacít dostupných pre medzioblastný obchod do roku 2025, ale členské štáty sú ďaleko od jeho dosiahnutia; preto naliehavo vyzýva členské

---

[1] Monitorovacia správa agentúry ACER za rok 2024, Electricity Infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system (Rozvoj elektrickej infraštruktúry na podporu konkurencieschopného a udržateľného energetického systému), už citovaná.

štáty a ich prevádzkovateľov prenosových sústav, aby urýchlili svoje úsilie o maximalizáciu možností medzioblastného obchodovania s cieľom zabezpečiť efektívny vnútorný trh s elektrickou energiou, primerané investičné rozhodnutia a integráciu energie z obnoviteľných zdrojov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že dosiahnutie tohto cieľa často viedlo k nákladom na redispečing; konštatuje, že existujúce mechanizmy rozdelenia nákladov, ako je cezhraničné rozdelenie nákladov, kompenzácia medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav (PPS) a rozdelenie nákladov na redispečing, sú obmedzené a ťažko sa uplatňujú, čo nepodporuje cezhraničné investície, ako sú siete na mori; vyzýva Komisiu, aby komplexne preskúmala a zlepšila tieto mechanizmy s cieľom zabezpečiť, aby odrážali spoločné výhody infraštruktúry a riešili rozmanitosť tokov elektrickej energie, či už vnútorných alebo cezhraničných vrátane spravodlivého a vyváženého mechanizmu rozdelenia nákladov a prínosov pre cezhraničné infraštruktúrne projekty, ktorý by bol založený na objektívnych kritériách;

49. berie na vedomie správu ENTSO-E z apríla 2025 o potenciálnych alternatívnych konfiguráciách ponukových oblastí na základe simulácií lokálnych marginálnych cien, ktoré poskytujú prevádzkovatelia prenosových sústav;

Technológie na posilnenie sústavy, digitalizácia, inovačné riešenia a odolnosť

50. zdôrazňuje, že technológie posilňujúce sústavu, digitálne riešenia, podporné služby a technológie správy údajov, ako aj inteligentné energetické spotrebiče, ktoré často využívajú umelú inteligenciu, môžu výrazne zvýšiť efektívnosť existujúcich kapacít siete a maximalizovať využívanie existujúcich aktív, čím sa zníži požiadavka na novú infraštruktúru, napríklad poskytovaním informácií o energetických tokoch v reálnom čase; trvá preto na tom, že tieto technológie a inovačné riešenia sa musia preskúmať; naliehavo vyzýva národné regulačné orgány, aby motivovali PPS a PDS k tomu, aby sa viac spoliehali na takéto technológie zvážením nákladov a prínosov ich využívania v porovnaní s rozširovaním siete, a to skôr prostredníctvom systémov odmeňovania založených na výhodách ako prostredníctvom nákladov, a aby PPS a PDS porovnávali vzhľadom na ich využívanie týchto technológií; vyzýva Komisiu, aby pri posudzovaní projektov, ktoré sa uchádzajú o financovanie zo strany EÚ, ďalej podporovala takéto inovatívne technológie;

51. víta prácu, ktorú vykonali ENTSO-E a subjekt PDS pri vývoji dokumentu Technopedia pre PPS/PDS[1] a vyzýva Komisiu, aby nariadila aktualizáciu Technopedie dvakrát ročne, aby presne odrážala úrovne technologickej pripravenosti zahrnutých technológií;

52. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ďalej umožnili a zvýšili digitalizáciu európskej elektrizačnej sústavy, čím by sa umožnila optimalizácia jej prevádzky a znížil tlak na dodávateľský reťazec; zdôrazňuje, že pre plánovanie a optimalizáciu siete je nevyhnutná výmena údajov a interoperabilita údajov; vyzýva členské štáty, národné regulačné orgány, subjekt PDS EÚ a agentúru ACER, aby pokračovali v práci na systéme monitorovania založenom na ukazovateľoch merania výkonnosti inteligentných sietí („ukazovatele inteligentných sietí“), ako sa stanovuje v smernici o elektrine, a urýchlili ju;

53. zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné zvýšiť bezpečnosť kritickej elektrickej infraštruktúry vrátane prepojovacích vedení a podmorských káblov, ktorým hrozí riziko sabotáže, a zvýšiť jej odolnosť voči extrémnym výkyvom počasia a zmene klímy a fyzickým a digitálnym útokom; zdôrazňuje potrebu posilniť spoluprácu na vnútroštátnej a regionálnej úrovni a na úrovni EÚ;

54. zdôrazňuje rastúce riziko koordinovaných kybernetických útokov zameraných na celú elektrickú sieť EÚ; pripomína význam rýchleho vykonávania kybernetickobezpečnostných a iných súvisiacich sieťových predpisov a súvisiacich právnych predpisov, ako je smernica NIS 2[2] a akt o kybernetickej bezpečnosti[3], a nabáda Komisiu, aby v nadchádzajúcich legislatívnych preskúmaniach napravila stav fyzických sieťových zariadení vrátane diaľkovo ovládateľných sieťových zariadení, ako sú invertory, ktoré v súčasnosti nemajú dostatočne vysokú úroveň kybernetickej bezpečnosti, najmä v prípadoch, keď sa od výrobcu vyžaduje, aby v

---

1 Subjekt EÚ PDS, Implementation of Action 7 in the EU Action Plan for Grids: DSO/TSO Technopedia, ENTSO-E & DSO Entity (Vykonávanie opatrenia 7 v akčnom pláne EÚ pre elektrizačné sústavy: Technopedia pre PPS/PDS, ENTSO-E a subjekt PDS), 18. decembra 2024.

2 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014 a smernica (EÚ) 2018/1972 a zrušuje smernica (EÚ) 2016/1148 (smernica NIS 2) (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/881 zo 17. apríla 2019 o agentúre ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť) a o certifikácii kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 526/2013 (akt o kybernetickej bezpečnosti) (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

rámci jurisdikcie krajiny mimo EÚ oznamoval orgánom danej krajiny mimo EÚ informácie o zraniteľnostiach softvéru alebo hardvéru; vyzýva na posilnenie spolupráce na úrovni EÚ medzi všetkými stranami s cieľom posilniť pripravenosť a odolnosť; domnieva sa, že národné regulačné orgány by mali uznať náklady, ktoré prevádzkovateľom vznikli pri prijímaní opatrení v oblasti kybernetickej bezpečnosti a odolnosti, a poskytnúť stimuly na investície týkajúce sa zvýšenia odolnosti energetickej infraštruktúry voči kybernetickým hrozbám a fyzickým a hybridným hrozbám vrátane opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy;

55. zdôrazňuje potrebu zintenzívniť úsilie o ochranu existujúcej a budúcej kritickej podmorskej a pobrežnej energetickej infraštruktúry; domnieva sa, že EÚ by mala zohrávať širšiu úlohu pri predchádzaní incidentom, ktoré ohrozujú túto infraštruktúru, podpore dohľadu a obnove poškodenej infraštruktúry na základe najmodernejších technológií; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby našli riešenia na zvýšenie ochrany a odolnosti kritickej infraštruktúry vrátane riešenia financovania takýchto opatrení a technológií;

56. uznáva, že nové projekty vysokonapäťových inteligentných sústav poskytujú multifunkčnú a nákladovo efektívnu príležitosť na integráciu dodatočných bezpečnostných opatrení (t. j. senzorov, sonarov atď.) a environmentálnych riešení (t. j. plašičov vtákov, požiarnych hlásičov, prírodných koridorov atď., ak sa plánujú uceleným spôsobom; žiada Komisiu, aby vypracovala usmernenia pre národné regulačné orgány s cieľom zabezpečiť, aby sa počiatočné plánovanie projektov sústav vykonávalo a financovalo s ohľadom na tieto prvky;

57. naliehavo vyzýva Komisiu, prevádzkovateľov distribučných sústav a prevádzkovateľov prenosových sústav, aby vytvorili spoločný európsky energetický dátový priestor vo vlastníctve EÚ založený na technických odborných znalostiach a postupoch využívajúcich dostupné údaje[1] a na spoločnom súbore pravidiel zabezpečujúcich bezpečnú, transparentnú prenosnosť a interoperabilitu energetických údajov, v ktorom sa harmonizované údaje bezpečne spravujú, vymieňajú a uchovávajú v EÚ; zdôrazňuje, že tento spoločný európsky energetický dátový priestor by mal uľahčiť zhromažďovanie a výmenu údajov prostredníctvom vhodných riadiacich štruktúr a služieb zdieľania údajov a podporovať kritické energetické operácie vrátane prenosu a distribúcie; zdôrazňuje, že európski PPS, PDS a iní predtým kontrolovaní aktéri elektrizačnej

[1] Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre energetiku, Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research ISI, Guidehouse, McKinsey & Company, TNO, Trinomics, Utrecht University, Berkhout, V., Villeviere, C., Bergsträßer, J., Klobasa, M., Regeczi, D., Dognini, A., Singh, M., Stornebrink, M., Hülsewig, T., Seigeot, V., Lenzmann, F.Breitschopf, B., *Common European Energy Data Space*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2023.

sústavy musia byť schopní bezpečne a inteligentne prevádzkovať sieť a optimalizovať jej využívanie integráciou flexibility a inovačných technológií v súlade s kľúčovými zásadami interoperability, dôvery, hodnoty údajov a správy; konštatuje, že dohody o výmene údajov musia zohľadňovať aj interakcie so stranami, ktoré nie sú členmi EÚ;

58. uznáva potenciál flexibility ako potrebného nástroja na optimalizáciu prevádzky systému, zachovanie stability systému a posilnenie postavenia spotrebiteľov tým, že ich bude motivovať k tomu, aby zmenili svoje modely spotreby; zdôrazňuje, že je dôležité zaviesť vhodné opatrenia na zaručenie účinných cenových signálov, ktoré stimulujú flexibilitu, a to aj od všetkých koncových spotrebiteľov, a zabezpečiť, aby všetky zdroje prispievali k bezpečnosti systému, a to aj urýchlením zavádzania inteligentných meračov, inteligentných energeticky efektívnych budov a umožnením prístupu k údajom zo všetkých meracích zariadení; žiada NRO, aby uznali inovácie flexibility a pilotné projekty v systéme, pokiaľ nemajú negatívny vplyv na celkovú rovnováhu a stabilitu siete, s cieľom naďalej stimulovať inovácie;

59. vyzýva NRO, aby úzko spolupracovali s PPS a PDS s cieľom posúdiť potenciál flexibility a potreby vnútroštátnych systémov v súčasnom a budúcom plánovaní, pričom zohľadnia prítomnosť priemyslu, veľkých spotrebiteľov, veľkých výrobcov a zásobníkov; zdôrazňuje najmä kľúčovú úlohu, ktorú môžu zohrávať uskladňovacie zariadenia vrátane dlhodobého uskladňovania elektrickej energie, ktoré sú schopné poskytovať až 100 hodín elektrickej energie, pri poskytovaní služieb riadenia preťaženia siete; konštatuje, že na poskytovanie týchto základných systémových služieb potrebujú investori do uskladňovacích zariadení stabilné a dlhodobé modely príjmov, podobne ako podporné schémy, ktoré úspešne poskytovali istotu príjmov pre aktíva na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov;

Dodávateľský reťazec, suroviny a potreba zručností

60. so znepokojením konštatuje, že globálny rast dopytu po sieťových technológiách vytvára tlak na dodávateľské reťazce a dostupnosť káblov, transformátorov, komponentov a kritických technológií; poukazuje na zistenia uvedené v nedávnej správe Medzinárodnej agentúry pre energiu s názvom Budovanie budúcej prenosovej sústavy[1] z februára 2025, podľa ktorých v súčasnosti trvá obstaranie káblov dva až tri roky a zabezpečenie veľkých výkonových transformátorov až štyri roky, a že priemerný čas potrebný na

---

[1] Medzinárodná agentúra pre energiu, „Building the Future Transmission Grid – Strategy to navigate supply chain challenges“, február 2025, https://iea.blob.core.windows.net/assets/a688d0f5-a100-447f-91a1-50b7b0d8eaa1/BuildingtheFutureTransmissionGrid.pdf.

obstaranie káblov a veľkých elektrických transformátorov sa od roku 2021 takmer zdvojnásobil;

61. je znepokojený dlhým časom dodania mnohých komponentov sieťových technológií a je naďalej odhodlaný udržať si vedúce postavenie európskych technológií v oblasti sieťových technológií, pričom zdôrazňuje potrebu inovácií na vývoj, demonštráciu a rozšírenie európskych vysokokapacitných sieťových technológií a inovatívnych technológií na posilnenie sietí;

62. zdôrazňuje, že kritické a strategické suroviny sú nevyhnutné pre sieťovú infraštruktúru, pričom dopyt po hliníku sa do roku 2050 zvýši o 33 % a po medi o 35 %[1]; berie na vedomie rozhodnutie Komisie, ktorým sa určité projekty v oblasti kritických surovín uznávajú za strategické projekty v rámci aktu o kritických surovinách[2] s cieľom zabezpečiť prístup k týmto kľúčovým materiálom a diverzifikovať zdroje dodávok; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili recykláciu a na tento účel podporovali strategické partnerstvá a obchodné dohody;

63. zdôrazňuje, že je potrebné posilniť dodávateľské reťazce sietí, aby sa zvýšila ponuka sieťových technológií za prijateľné ceny, a tým obmedzili náklady, ktoré znášajú spotrebitelia prostredníctvom sieťových poplatkov; vyzýva na strategický prístup k získavaniu energetických technológií, komponentov alebo kritických materiálov súvisiacich so sieťami, aby sa predišlo vzniku závislosti od jednotlivých dodávateľov mimo EÚ;

64. domnieva sa, že na vyriešenie kapacitných prekážok v dodávateľskom reťazci je potrebné holistické, koordinované a dlhodobé plánovanie siete v rámci celého európskeho energetického systému a že takéto plánovanie poskytuje výrobcom nevyhnutnú transparentnosť a predvídateľnosť, aby mohli primerane plánovať zvyšovanie výrobnej kapacity; domnieva sa, že takéto plánovanie musí byť spoľahlivé a umožniť aj nové obchodné modely, ako sú dlhodobé rámcové dohody a zmluvy o rezervácii kapacity;

65. naliehavo vyzýva na maximalizáciu štandardizácie kľúčových zariadení elektrickej siete, pokiaľ je to technicky možné,

---

1 KU Leuven, Eurometaux, Štúdia kvantifikácie dodávok kovov potrebných na dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality EÚ, 25. apríla 2022, https://www.eurometaux.eu/media/hxdhepyp/press-release-study-quantifies-metal-supplies-needed-to-reach-eu-s-climate-neutrality-goal.pdf.

2 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1252 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 (Ú. v. EÚ L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

prostredníctvom spoločného technického hodnotenia Komisie, PDS, PPS a priemyslu, ktoré by sa vzťahovalo na všetky úrovne napätia, s cieľom zvýšiť výrobu, znížiť ceny a dodacie lehoty a podporiť interoperabilitu systémov;

66. zdôrazňuje naliehavú potrebu riešiť nedostatok pracovnej sily v odvetví energetiky; konštatuje, že Komisia predpokladá, že počet pracovníkov v energetike sa musí výrazne zvýšiť, aby bolo možné zaviesť technológie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, modernizovať a rozšíriť siete a vyrábať technológie v oblasti energetickej efektívnosti, sietí a iných relevantných oblastiach; vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom elektrických mechanikov a montážnych firiem nahlásených v 15 členských štátoch, čo zvyšuje personálne potreby PDS a PPS; zdôrazňuje, že počet pracovníkov v energetike sa musí do roku 2030 zvýšiť o 50 %, aby sa podporilo zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie[1], rozširovanie siete a energetická efektívnosť, pričom do roku 2050 budú podľa odhadov potrebné ďalšie 2 milióny pracovných miest v oblasti distribúcie elektrickej energie; vyzýva na iniciatívy v oblasti odbornej prípravy, zlepšovania zručností a rekvalifikácie, pričom prioritou sú zručnosti súvisiace so sieťami, aby sa odstránili chýbajúce zručnosti; víta partnerstvá medzi univerzitami a podnikmi a cielené akadémie zručností EÚ pre strategické odvetvia vrátane sietí; nabáda PDS a PPS, aby diverzifikovali svoju pracovnú silu, a to aj zvýšením účasti žien;

67. opakuje, že členské štáty a EÚ by mali spolupracovať na prispôsobení programov relevantných zručností a vypracovaní najlepších postupov s cieľom uspokojiť rastúci dopyt po zručnostiach na všetkých úrovniach vzdelávania, pričom by sa mal klásť veľký dôraz na podporu rodovej rovnováhy v tomto sektore;

68. zdôrazňuje kľúčovú úlohu MSP a podnikov EÚ pri zásobovaní odvetvia technológií pre elektrizačnú sústavu; poukazuje na potrebu prístupu k cenovo dostupnej elektrifikácii, ktorá obmedzuje náklady súvisiace s dodávateľským reťazcom a zabezpečuje kvalifikovanú pracovnú silu;

Na mori

69. uznáva strategický význam rozvoja pobrežných oblastí pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti energetickej autonómie, zvýšeného využívania obnoviteľných zdrojov energie, odolného a nákladovo efektívneho systému elektrickej energie a klimatickej neutrality do roku 2050; zdôrazňuje význam plného využitia potenciálu piatich európskych morských oblastí na výrobu energie na mori; zdôrazňuje osobitný význam Severného mora (zahŕňajúceho geografickú oblasť

---

[1] Oznámenie Komisie z 5. marca 2025 s názvom Únia zručností (COM(2025)0090).

Severného mora vrátane Írskeho a Keltského mora), ktoré ponúka priaznivé podmienky a najväčší potenciál, pričom v rámci Energetickej spolupráce v Severnom mori sa dohodol cieľ 300 GW inštalovanej kapacity výroby elektrickej energie na mori do roku 2050; víta pokrok dosiahnutý v tejto oblasti; zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť prepojenú sústavu na mori vrátane hybridných prepojení, najmä v Severnom mori, aby sa plne využil potenciál sústavy na mori a zlepšila integrácia trhu s elektrickou energiou; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili regionálnu spoluprácu v oblasti plánovania sietí a energetiky vo všetkých morských oblastiach s krajinami susediacimi s EÚ, najmä Spojeným kráľovstvom a Nórskom, predovšetkým v oblasti rozvoja veternej energie na mori a plánovania a výroby elektrických sietí;

70. zdôrazňuje potrebu stabilného a predvídateľného regulačného rámca, ktorý zabezpečí najoptimálnejšie obchodné opatrenia s cieľom poskytnúť požadovanú dôveru investorov na podporu rozvoja a prepojenia projektov v oblasti sústav na mori a veternej energie na mori, čím sa zabezpečí efektívnosť trhu a efektívne cezhraničné toky, a to aj s krajinami mimo EÚ; zdôrazňuje potrebu posilniť vnútroštátne siete, ak je to potrebné na maximalizáciu prínosov energie na mori; uznáva, že kombinácia zariadení na prenos na mori s výrobnými zariadeniami (hybridné projekty na mori) bude neoddeliteľnou súčasťou efektívneho sieťového systému, pretože prináša niekoľko výhod pre európsky energetický systém, ale stále chýba správny regulačný rámec na stimulovanie potrebných investícií;

Spolupráca s krajinami mimo EÚ

71. vyzýva členské štáty, aby zintenzívnili spoluprácu a koordináciu s podobne zmýšľajúcimi krajinami mimo EÚ, ako sú Nórsko a Spojené kráľovstvo; pripomína, že rozvoj elektrickej infraštruktúry na využitie potenciálu veternej energie na mori v Severnom mori je spoločnou prioritou EÚ aj Spojeného kráľovstva;

72. zdôrazňuje potrebu pragmatického a kooperatívneho prístupu k obchodovaniu s elektrickou energiou medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom; vyzýva Komisiu, aby úzko spolupracovala s administratívou Spojeného kráľovstva s cieľom dohodnúť sa na vzájomne výhodnej obchodnej dohode, ktorá posilní bezpečnosť dodávok a cestu k emisne neutrálnemu hospodárstvu pre obe jurisdikcie; okrem toho sa domnieva, že efektívnosť obchodných opatrení možno ďalej zlepšiť; vyzýva Komisiu, aby v tejto veci konštruktívne spolupracovala so svojimi britskými partnermi;

Najvzdialenejšie regióny

73. zdôrazňuje jedinečné výzvy, ktorým čelia najvzdialenejšie regióny EÚ a iné oblasti, ktoré nie sú pripojené k európskej elektrickej sieti;

zdôrazňuje ich závislosť od dovozu a vysokú zraniteľnosť voči výpadkom elektrickej energie a extrémnym klimatickým rizikám; poukazuje na význam rozvoja odolných a autonómnych energetických systémov prostredníctvom rozvoja miestnych sietí a výroby čistejšej energie; vyzýva Komisiu, aby sa v balíku opatrení pre európske elektrizačné sústavy zaoberala špecifickými potrebami týchto regiónov a navrhla dodatočnú finančnú podporu na zlepšenie nezávislosti ich energetických systémov a riešenie ich nedostatku nedostatočného prepojenia a absencie širších výhod pripojenia k sieti;

°

° °

74. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.